

**International
Finance Corporation**
World Bank Group

Quản lý nhà nước về cấp phép quảng cáo

Luật sư Nguyễn Hưng Quang
Chuyên gia của Tổ chức Tài chính Quốc tế (IFC)

Giới thiệu chung

- Pháp lệnh Quảng cáo đã quy định về cơ chế cấp phép quảng cáo cho các hoạt động quảng cáo ngoài trời. Thủ tục hành chính (TTHC) cấp phép trong thời gian qua đã tạo nên nhiều khó khăn cho các doanh nghiệp (*thủ tục cồng kềnh, thời gian kéo dài, chi phí tốn kém*).
- Nghị quyết số 69/NQ-CP của Chính phủ về việc đơn giản hóa thủ tục hành chính thuộc phạm vi chức năng quản lý của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã thay thế **cơ chế cấp phép** bằng **cơ chế thông báo và hậu kiểm** của doanh nghiệp đối với các giấy phép quảng cáo ngoài trời. Nghị quyết này đã thông qua đề xuất cải cách của nhóm Quảng Cáo - Đề án 30, bao gồm các doanh nghiệp, Hiệp hội Quảng cáo Việt Nam, Tổ chức Tài chính Quốc tế (IFC) và Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch.

Nhận xét chung

- Dự thảo hiện tại đã phần nào phản ánh được mong muốn thay thế **cơ chế cấp phép bằng cơ chế thông báo và hậu kiểm** của doanh nghiệp đối với các giấy phép quảng cáo ngoài trời. Đây là một bước cải cách lớn, phù hợp với thực tiễn tại một số quốc gia tiến tiến như Pháp, Hoa Kỳ, Singapore. Các quốc gia này cũng áp dụng theo cơ chế thông báo hoặc xin phép đơn giản cho những sản phẩm quảng cáo ở những khu vực cần kiểm soát.
- Dự thảo cũng đã đặt ra yêu cầu phải xây dựng và công khai những quy hoạch về quảng cáo ngoài trời cho doanh nghiệp, người dân thay vì họ phải “xin phép về địa điểm” không dựa trên một thủ tục hành chính nào như trước đây. Công khai quy hoạch cũng là công khai các tiêu chí để cơ quan nhà nước có thể quản lý, thanh tra, kiểm tra hoạt động quảng cáo ngoài trời tốt hơn.

Khuyến nghị về nội dung “Quản lý nhà nước”

- Kiểm soát quyền lực hành pháp/vai trò, trách nhiệm thực thi các quy định pháp luật của các cơ quan quản lý nhà nước.
- Chuyển một số vấn đề mà nhà nước đang quản lý, kiểm soát sang cho nhân dân tự quản lý, kiểm soát. Nhà nước sẽ chỉ đóng vai trò xây dựng chính sách, pháp luật, tiêu chuẩn, kiểm tra và giám sát.
- Xây dựng cơ chế thủ tục hành chính thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp dễ tiếp cận và thực thi.

Một số khuyến nghị cụ thể (theo trình tự của các điều khoản)

- Trong Dự thảo đã có một số quy định mang tính tiêu chuẩn quảng cáo và đề cập đến vai trò của Bộ Xây dựng đối với tiêu chuẩn quảng cáo ngoài trời. Tuy nhiên, Dự thảo cần tiêu chuẩn hóa thêm một số vấn đề khác, như: “*thiếu thẩm mỹ*”, “*trái truyền thống lịch sử*”, “*thuần phong mỹ tục*”, “*an toàn xã hội*” (Điều 9). Những vấn đề này nếu chỉ nêu chung chung như hiện nay sẽ tạo nên cơ hội “tùy tiện” áp dụng. Tiêu chuẩn này nên giao cho Chính phủ ban hành để áp dụng chung và thống nhất cả nước. Vấn đề này nhằm phát huy hiệu quả và bảo đảm tính công minh công tác “hậu kiểm” (thanh tra, kiểm tra) đối với hoạt động quảng cáo thì cần phải xây dựng các tiêu chuẩn quảng cáo và quy hoạch quảng cáo.
- Dự thảo nên quy định trách nhiệm của người kinh doanh dịch vụ quảng cáo và người phát hành quảng cáo về nghĩa vụ phải cung cấp nội dung thông tin quảng cáo khi người tiếp nhận quảng cáo có yêu cầu, có thể tính phí (Điều 15 và Điều 16). Để người tiếp nhận quảng cáo có thể thực hiện được quyền khiếu nại, tố cáo hoặc yêu cầu bồi thường (Điều 17). Cơ chế này phù hợp với cơ chế tự cung cấp chứng cứ theo Luật Tố tụng Dân sự, Luật Trọng Tài. Nếu không quy định thì các quyền của người tiêu dùng theo Luật Bảo vệ Người tiêu dùng sẽ không được bảo đảm.

Một số khuyến nghị cụ thể (theo trình tự của các điều khoản)

- Điều kiện quảng cáo về “*tư cách pháp nhân*” (Điều 22) cần được thay đổi bằng một điều kiện khác phù hợp hơn. Luật Doanh nghiệp, Luật Luật sư... cho phép các loại hình hộ kinh doanh cá thể, doanh nghiệp tư nhân, văn phòng luật sư... không có “*tư cách pháp nhân*” theo quy định của Bộ luật Dân sự. Nên thay đổi bằng điều kiện “có giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh, giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp”.
- Cần xem xét lại tiêu chuẩn: “*Không được thiết kế, bố trí phần quảng cáo lẫn vào phần nội dung tin*” (Điều 25). Vấn đề này cần phải được làm rõ vì có thể gây nhầm lẫn hoặc hạn chế sáng tạo trong dịch vụ quảng cáo ví dụ: công cụ quảng cáo của tìm kiếm của google, yahoo, socbay hay admicro hoặc là một bài viết xã hội nhưng có ẩn chứa các nội dung quảng cáo. Nhà nước không nên can thiệp quá chi tiết vào nội dung này.

Một số khuyến nghị cụ thể (theo trình tự của các điều khoản)

- Cần xem xét điều kiện “*văn bản chứng minh quyền sở hữu, quyền sử dụng bảng quảng cáo, địa điểm quảng cáo đối với băng rôn*” (Điều 30). Quy định này không rõ ràng vì thiếu khả năng sàng lọc của các loại giấy chứng nhận quyền sở hữu, quyền sử dụng do Nhà nước cấp hiện nay. Ngoài ra, bảng quảng cáo do người thực hiện quảng cáo tự sản xuất thì văn bản chứng minh quyền sở hữu hay quyền sử dụng là loại giấy tờ gì?
- Cần quy định cụ thể khái niệm “*sở, ban, ngành liên quan*” trong thủ tục cấp phép công trình quảng cáo (Điều 32). Kinh nghiệm rà soát thủ tục hành chính cho thấy những quy định không xác định rõ đối tượng quản lý sẽ gây khó khăn trong việc thực thi thủ tục hành chính.
- Chính phủ cần xây dựng tiêu chuẩn quảng cáo về âm thanh. Ví dụ: Dự thảo “*không cho phép quảng cáo bằng âm thanh tại trụ sở cơ quan, đơn vị lực lượng vũ trang, trường học, bệnh viện*” (Điều 35) nhưng quảng cáo gần trụ sở, trường học, bệnh viện có được không? Nếu gần thì bao nhiêu là phù hợp cần được xác định rõ.

Một số khuyến nghị cụ thể (theo trình tự của các điều khoản)

- Các tiêu chuẩn được quy định trong Dự thảo nên có tính thống nhất. Ví dụ một biển hiệu trên 20m² và dưới 30m² không bị ràng buộc về tiêu chuẩn kỹ thuật (Điều 37) và một bảng quảng cáo có diện tích tương tự và bị ràng buộc về tiêu chuẩn kỹ thuật trên 20m² thì phải xin giấy phép xây dựng (Điều 32).
- Trách nhiệm của Nhà nước trong việc xây dựng quy hoạch quảng cáo ngoài trời khi mà quy hoạch đó gây thiệt hại cho tổ chức, cá nhân (Điều 40). Nhà nước sẽ để cho người kinh doanh dịch vụ quảng cáo và tổ chức, cá nhân bị thiệt hại tự thỏa thuận việc bồi thường hay Nhà nước đứng ra bồi thường thay? Công trình quảng cáo ngoài trời có được coi là công trình phúc lợi, công trình công cộng hay không?

Chân thành cảm ơn sự chú ý
của Quý vị